

מסורת הש"ס

(א) צ"ק עב; (ב) צ"מ כב; צ"ק עג. קידושין נב, א (נבס"ח: משומד), ד [מוסף' מסת פ"א], פ (עירובין מו:), פ (נב"א: משומד, ו) [כל פירושים הלל בערוך ערך סה ג], ח [צ"ל כל הצער קת], ט [ועי' מוס' מ"ק ת. ד"ה נפקא ליה], י (צ"ל ופסקלין),

תורה אור השלם

- לא תשא שמע שוא אל תשת דרך עם רשע להיית עד חכם:

שבות כ א

גליון הש"ס

תנ"ס ד"ה אין ובי' ובבישול חייא שנהא אשור. עיין מ"ק דף ח מוס' ד"ה נפקא ונדרים דף ד ע"א מוס' ד"ה חידוש. ולא זכיתי להבין דהתם שייך למר כיון דדינא דבשר בחלב חידוש לקולא לא ילפי' מניה שום דבר דלחמא גס ההומרא דטעם כעיקר הוא חידוש רק בבשר בחלב אבל הכא לא פסקולס דההאשונים לא זכרין למיפק כלל מהומה אלא דמסקתא הוא כמו כל שני כתי עדים הממחשים. וה' יאיר עיני:

הגהות הב"ח

(א) נמ' צי מרי בחד ותרי בחד אי נמי: (ב) רש"י ד"ה אליבא וכו' ר' יוסי מממון לנפשות: (ג) ד"ה כי פליגי וכו' למילתיה ה"ס דמאי' מ"ה ההיא דקמתי:

מוסף רש"י

למפרע הוא נפסל. העיד צניסן והוסם על עדות זו שאיר, כל העדות שהעיד צינמים פסולות, דמשטה שהעיד עדות זו נפסל (ב"ק עב). משום פסידא דלקוחות. שמתמוה לו שטר מכירה צינמים (ע"ג). מ"ה בינייהו. צין הני מרי לישנא דרנבא (ע"ג). הני מרי בחד. עמט הייסם, ומרי אחריני לחת, לריבא חדותא (ע"ג). בגולנותא. שלג היעוהו אלא העינו שנים על אלו שגן גולנין, והכא ליכא למימר סמוך אהני, דהא מילתא אחרייתא היא (ע"ג). בע"ל קג"ב. סומני משועות הן וזו אחד מהן, עד זומם (ע"ג) סומני הלכות הן שמתקין בהן אבוי ורנבא ונבל מקום הלכה כרנבא חוץ מאלו (פדושין ע"ג).

זה בורר פרק שלישי סנהדרין

עד זומם. העיד צניסן והוסם בתשרי על עדות זו: **למפרע**. כל

עדיות שהעיד מניסן ואילך פסולין שהרי משהעיד עדות זו הוא **רשע: מינן ולהבא**. משהוסם: **חידוש הוא**. שנפסלין שנים בצביל

שנים שאומרים עמנו הייתם דמאי חזית דסמכת להני סמוך להני אלא

Ⓢעד זומם אבוי אמר ׀למפרע הוא נפסל ורבא אמר מיכן ולהבא הוא נפסל אבוי אמר למפרע הוא נפסל מעידנא דאסהיד רשע הוא והתורה אמרה ׀אל תשת ירך עם רשע אל תשת רשע עד רבא אמר מיכן ולהבא הוא נפסל עד זומם חידוש הוא מאי חזית דסמכת אהני סמוך אהני אין לך בו אלא משעת חידושו ואילך איכא דאמרי רבא נמי כאבוי סבירא ליה ומאי מעם קאמר מכאן ולהבא משום פסידא דלקוחות מאי בינייהו איכא בינייהו דאסהידו בי תרי בחד Ⓢאי נמי דפסלינהו בגולנותא ואמר ר' ירמיה מדיפתי עבד רב פפי עובדא כוותיה דרבא מר בר רב אשי אמר הלכתא כותיה דאבוי ׀והלכתא כוותיה דאבוי בע"ל קג"ם Ⓛבמומר אוכל נבילות לתיאבון דברי הכל פסול להכעיס אבוי אמר ׀פסול רבא אמר כשר אבוי אמר פסול דהוה ליה רשע ורחמנא אמר אל תשת רשע עד ורבא אמר כשר רשע דחמם בעינן מיתיבי אל תשת רשע עד אל תשת חמם עד אלו גולנין ד'ומועלין בשבועות מאי לאו ׀אחד שבועת שוא ואחד שבועת ממון לא אידי ואידי שבועת ממון ומאי שבועות שבועות דעלמא מיתיבי אל תשת רשע עד אל תשת חמם עד אלו גולנין ומלוי רביות תיובתא דאבוי תיובתא נימא כתנאי Ⓢיעד זומם פסול לכל התורה כולה דברי רבי מאיר ר' יוסי אומר בד"א שהוום בדיני נפשות אבל הוום בדיני ממונות כשר לדיני נפשות נימא אבוי כר"מ ורבא כר' יוסי אבוי כר"מ דאמר אמרינן מקולא לחומרא ורבא דאמר כרבי יוסי דאמר מחומרא לקולא אמרינן מקולא לחומרא לא אמרינן לא אליבא דר' יוסי כ"ע לא פליגי כי פליגי אליבא דר"מ אבוי כר"מ ורבא עד כאן לא קאמר ר"מ התם אלא גבי עד זומם דממון דרע לשמים ורע לבריות אבל הכא דרע לשמים ואין רע לבריות לא והלכתא כוותיה דאבוי והא איתותב ההיא רבי יוסי היא ותיהו נמי ר' יוסי ׀ר"מ ור' יוסי הלכה כר' יוסי שאני התם דסתם לן תנא כרבי מאיר והיכא סתם לן כי הא דבר חמא קמל נפשא אמר ליה ריש גלותא לרב אבא בר יעקב פוק עיין בה אי ודאי קמל ליכהיהו לעיניה אתו תרי סהדי אסהידו ביה דודאי קמל אול איהו אייתי תרי סהדי אסהידו ביה בחד מהנך חד אמר קמאי דידי גנב קבא דחושלא וחד אמר קמאי דידי גנב קתא

כו.

כב א מיי פ"י מה'ל עדות הלכה ד סגנ לאון ריד טוש"ע ח"מ סומן לז ספיף ח:

כג ב ג מיי שם הלכה ג טוש"ע שם ספי' ב:

כד ד ה מיי שם טוש"ע

שם ספיף ה:

כה ו מיי שם הלכה ד

טוש"ע שם ספי' ח:

רבינו הגנאל

ואמר טעמא מאי משום דסברי מצוה קא עבדינן והאי דשמתינהו להו כי הויכו דליהו להו כפרה. מכלל דהני דמשמתי ברבר עבירה אי לוק פסולין הן: **אחמר** עד זומם אבוי אמר למפרע הוא נפסל מעידנא דאסהיד הוה ליה רשע והתורה אמרה אל תשת רשע עד פי כגון שהעיד בב"ד ברא"ח ניסן והוום בתשרי כל עדיות שהעיד מניסן כולן פסולין ואם היא עדות בשטר בב"ד שהוחזק השטר בב"ד מאותו היום נפסל העד אצ"פ שאחר זמן באו העדים שפסלוהו והלכתא כאבוי בהא:

וכבר פירשוהו באו היטב כפי מרובה מדת תשלומי כפל. מומר אוכל נבלות לתיאבון כלומר אכל נבילה לתיאבון אכילת בשר (להאות בשר) דברי הכל פסול לעדות דאמרינן כשם שבחאותו לאכל בשר עבר על לא תאכלו כל נבילה כך בחאותו לדבר אחד יקח ממנו ממון ויעבור על לא תענה ברעך עד שקר אבל האוכל נבילה להכעיס בורא. אבוי אמר פסול הוה ליה רשע והתורה אמרה אל תשת רשע עד רבא אמר כשר רשע דחמם בעינן מיתיבי אל תשת רשע עד אל תשת חמם עד. אלו הגולנין ומלוי כרביה והמועלין בשבועה מאי לאו אפילו בשבועת שוא וליבא חמס וקשיא לרבא. ושנינן לא אידי ואידי שבועות דממון כלומר שספרי בו ממון ושבע לו ואמאי תני שבועות ליתנו והמועל בשבועה ופרקי' שבועות דעלמא כלומר שבועות ששבעין זה לזה והאי שניא לאו דסמכא היא דגריסין בגמי' (בשבועות מ"ה ע"א) ושכנגדו Ⓢ חשוד על השבועה ואפי' שבועת שוא. ואסיקנא בשבועת שוא וכל דדמי לה פסולין לשבועה ולא אשכחנן כי האי גונא כשר לעדות ח"י אל תשת רשע עד אל תשת חמס עד אלו הגולנין ומלוי כרביה ועלתה תיובתא לאבוי ואצ"ג דאיתותב הלכתא כוותיה דקימא לן הלכתא כאבוי בע"ל קג"ם מ' הוא מומר אוכל נבילות להכעיס וע' הוא

עד זומם. לימא חלוקת אבוי ורבא כתנאי אבוי כר' מאיר ורבא כרבי יוסי דתניא עד זומם פסול לכל התורה כולה דברי ר' מאיר א"י יוסי בד"א שהתם בדיני נפשות אבל הוום בדיני ממונות כשר בדיני נפשות לימא אבוי דאמר אפילו רשע דלאו דחמס חלוקת אבוי ורבא לקולא אמר כר' יוסי דאמר מחומרא לקולא אמר כרבי יוסי דאמר ממון דרע לשמים שעבר על לא תשת רשע עד זומם דרע לבריות שהעיד עליו והענישו ממון. אבל גבי אוכל נבילה להכעיס דרע לשמים שעבר על לא תאכלו כל נבילה בלבד הוא לא מפסיל ואסיקנא ואצ"ג דעלתה בתיובתא לאבוי הלכתא כוותיה. דהא מתניתא דאיתותב מינה לר' יוסי היא ובהא לית הלכתא כר' יוסי אלא כר' מאיר והואיל וסתם לן תנא כוותיה. כי הא דבר חמא קמל נפשא אמר ליה ריש (לקיש) גלותא לרב אחא בר יעקב עיין בדיניה אי ודאי קמל ניכיהו כלומר יכו אותו בממונו ליכהיהו מלשון הכאה כך פירשוהו מקצת הגאונים דאמר' ליכהיהו יכה את עיניו ורוב הכמי הגאונים אמרו קונסין אותו ונוטלין את כחו ואת רחו. אתו תרי סהדי והאסהידו דוראי קטל ואתו סהדי אחרינא אסהידו בחד מהני

דהוא קל פסול. כר' מאיר דאמר הוום אפילו בדיני ממונות שהוא קל פסול בדיני נפשות שהוא חמור ורבא כר' יוסי דאמר מחומרא לקולא אמר כשם שפסול לחמור כך הוא פסול לקל אבל מקולא לחומרא לא אמרינן ודחינן לא אבוי דאמר כר' מאיר דקי"ל הלכתא כתרומיהו ורבא אמר לך אנא דאימנא אפי' לר' מאיר ע"כ לא אמר ר' מאיר פסול אלא גבי עד זומם דממון דרע לשמים שעבר על לא תשת רשע עד זומם דרע לבריות שהעיד עליו והענישו ממון. אבל גבי אוכל נבילה להכעיס דרע לשמים שעבר על לא תאכלו כל נבילה בלבד הוא לא מפסיל ואסיקנא ואצ"ג דעלתה בתיובתא לאבוי הלכתא כוותיה. דהא מתניתא דאיתותב מינה לר' יוסי היא ובהא לית הלכתא כר' יוסי אלא כר' מאיר והואיל וסתם לן תנא כוותיה. כי הא דבר חמא קמל נפשא אמר ליה ריש (לקיש) גלותא לרב אחא בר יעקב עיין בדיניה אי ודאי קמל ניכיהו כלומר יכו אותו בממונו ליכהיהו מלשון הכאה כך פירשוהו מקצת הגאונים דאמר' ליכהיהו יכה את עיניו ורוב הכמי הגאונים אמרו קונסין אותו ונוטלין את כחו ואת רחו. אתו תרי סהדי והאסהידו דוראי קטל ואתו סהדי אחרינא אסהידו בחד מהני

^[1] (א) ועי' מוס' כחן ד"ה מלי ובשבועות שם דמי' לקושה גלוז

^[2] (א) ועי' מוס' כחן ד"ה מלי ובשבועות שם דמי' לקושה גלוז